

Maartje Wortel

Scheppen

Samen met een vriend van mijn vader en moeder reed ik in een bestelbus richting Den Helder om vanuit daar de boot naar Texel te nemen. De zon stond hoog, het was warm in de auto en druk op de weg, we draaiden de nieuwe cd van Anne Soldaat en verheugden ons op het weerzien met de Noordzee en de vrienden die al een paar dagen op Texel waren. De cabine van de bestelbus lag bezaaid met oude bouwmaterialen en oude kranten. In een bijlage van *NRC Handelsblad* van afgelopen weekend las ik "een lijst van vijftig buitendingen die je gedaan moet hebben voor je twaalfde." Zo stond het letterlijk op de voorpagina van de bijlage; 'buitending' is nu mijn favoriete woord. Ik las de lijst hardop voor, terwijl ik bang was dat er buitendingen tussen zouden staan waarvan ik nog nooit had gehoord of die ik niet had uitgevoerd. Er is een tijd verloren gegaan die ik nooit meer in kan halen. Het zou goed kunnen dat ik al op zeer jonge leeftijd steken heb laten vallen, dat ik momenten heb laten liggen en achterloop op de mensen (kinderen!) die alle vijftig buitendingen hebben gedaan voor hun twaalfde levensjaar. Er zijn vast ook strebers die ervoor hebben gezorgd dat ze de lijst op een zo jong mogelijke leeftijd hebben afgewerkt. De lijst verontrustte me, hoe dan ook. Zoals alle lijsten me verontrusten omdat een lijst per definitie benadrukt wat je nog niet gedaan hebt, wat je nog niet hebt, of nog nooit hebt durven zeggen tegen een ander (zeg het maar gewoon).

Tussen de lijst van buitendingen die je gedaan moest hebben voor je twaalfde (onder andere de zon zien) stond één buitending dat ik nog nooit had gedaan: een vis vangen. Ik heb er niet eerder over nagedacht dat ik geen vis heb gevangen, maar ik zag het meteen: ik heb nog nooit een vis gevangen.

"Een vis vangen is kinderspel", zei de vriend van mijn vader en moeder. "Iedereen kan een vis vangen. Weet je wat er op die lijst moet komen te staan? Scheppen. Dat kan niemand meer tegenwoordig. De jeugd kan niet scheppen."

Ik dacht dat hij met scheppen het creëren van iets bedoelde, maar hij had het over scheppen in de letterlijke zin van het woord. Iets opscheppen met een schep.

De vriend van mijn vader en moeder heeft een bedrijf in oude bouwmaterialen. (Vandaar al die rotzooi in de bestelbus) Er moet geregeld puin in een kruiwagen geschept worden. Dat kan de jeugd dus niet. Ze houden de schep verkeerd vast, gebruiken een verkeerde scheptechniek en beginnen meteen met scheppen zonder eerst rustig te kijken wat ze precies moeten doen. "Los van het feit dat ze niet weten hoe ze moeten scheppen, weten ze ook niet meer hoe ze rustig moeten kijken. Ze zijn ongeduldig en overmoedig, ze kijken niet goed, ze doen maar wat."

"Verder heb ik wel vertrouwen in de jeugd", zei de vriend van mijn vader en moeder. "Op scheppen zal het niet aankomen."

Op 'kijken' wel, dacht ik, maar ik zei niets. In plaats daarvan keek ik uit het raam; ik weet wat me te doen staat.